

मिकलाजुड गाउँपालिकाको आ.व. २०७८/२०७९ को निति तथा कार्यक्रम

गाउँसभाबाट स्वीकृत मिति: २०७८/०३/१०

मिकलाजुड गाउँपालिका

पाँचथर

प्रदेश १, नेपाल

सुन्दरराज शर्मा
अध्यक्ष
२०७८/३/१०

मिकलाजुङ गाउँपालिकाको

नीति तथा कार्यक्रम (आ.व.०७८/०७९)

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकतालाई आत्मसात गर्दै संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक व्यवस्थाको माध्यमबाट दीगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्न नेपालको संविधान २०७२ र स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ को अधिकार प्रयोग गरी यस गाउँ सभामा गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा अत्यन्त खुसी महसुस गरेको छु।

हाम्रो विकास र समृद्धिको चाहनाहरूलाई मूर्त रुप दिन यस गाउँपालिकाले विश्वव्यापी रुपमा स्वीकार गरिएको दिगो विकासका लक्ष्यहरु हासिल गर्ने तर्फ उन्मुख हुदै आगामी आ.व. को लागि राष्ट्रिय विकास लक्ष्य, प्रदेश नं १ को आवधिक योजनाको लक्ष्य तथा मिकलाजुङ गाउँपालिकाको प्रथम पञ्च वर्षिय योजनाले तोकेको दिर्घकालिन सोच कृषि पर्यटन र पूर्वाधार सम्वद्ध मिकलाजुङको आधार का साथै लक्ष्य, उदेश्य, रणनीति र प्राथमिकताहरूलाई आत्मसाथ गर्ने छ। यसप्रकार आगामी आर्थिक वर्षका लागि स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि विकास, खानेपानी, सडक पूर्वाधार, विद्युत, सिंचाई, लक्षित क्षेत्र विकास, सुशासन तथा संस्थागत सुदृढिकरण जस्ता क्षेत्रगत प्राथमिकताहरु रहने तथ्य उल्लेख गरेको छु।

आगामी आर्थिक वर्षको क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु निम्नानुसार रहेको तथ्यलाई विस्तारमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु

१. सामाजिक विकास तर्फ

क. आधारभूत स्वास्थ्य तर्फ

- आधारभूत र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवालाई उपयोगी, प्रभावकारी, सर्वसुलभ र सहज पहुँचको सुनिश्चितता गर्दै नागरिकहरुको स्वास्थ्य स्तरमा सुधारिने छ।
- विश्वव्यापी रुपामा फैलिएको कोरोना भाईरस रोग कोभिड १९ को संक्रमणबाट नागरिकको जीउ ज्यानको रक्षा पहिलो प्राथकितामा राखिने छ। गाउँपालिका भित्रका सबै सस्थ्य संस्थामा अक्सिजना सिलिन्डर, पिपिई, मास्क, सेनिटाइजर लगायतका स्वास्थ्य सुरक्षका उपकरणहरुको व्यावस्थापन गरिने छ।
- चालु आव बाट निर्माण सुरु गरेको १५ शैयाको अस्पताल आगामी आवमा सम्पन्न गरिने छ।
- सबै स्वास्थ्य संस्थामा आवश्यक स्वास्थ्य सामाग्री, औषधि र अन्य आवश्यक सामाग्रीको व्यावस्थापन गरिने छ।
- कोरोना भाइरस कोभिड १९ नियन्त्रण नहुँदा सम्म नागरिकहरुको बाँच्न पाउने अधिकारलाई संरक्षण गरि आम नागरिकहरुलाई सुरक्षित राख्न र रहन विशेष सावधानिका लागि रेडियो, पत्रपत्रिका, समाचार सम्प्रेषण, सामाजिक संजाल मार्फत सुचना प्रवाह गरि आत्मविश्वास/आत्मनिर्भर बनाउन स्वास्थ्य शाखा साथै स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई परिचालन गरिने छ।
- स्वास्थ्यकर्मीको उपयुक्त परिचालन मार्फत कोरोना संक्रमित व्यक्तिहरुको परिक्षण स्थानिय स्तरमा नै गएर गरिने छ। आवश्यक औषधि सल्लाह सुझाव तथा परामर्श प्रदान गरिने छ।
- आगामी आर्थिक वर्षमा परिक्षणको दायरा अझ विस्तार गरिने छ। कोभिड संक्रमित विरामीको उपचारमा विशेष ध्यान पुर्‍याईने छ, रोग प्रतिरोधी क्षमता बढाउने आयुर्वेदिक लगायत अन्य औषधीको व्यावस्थापन गरिने छ। कोभिडका विरामीलाई अस्पताल लैजान एम्बुलेन्स सेवा निशुल्क गरिने छ।
- यस गाउँपालिकाका मृत्यु भएका नागरिकहरुकोहरुको निशुल्क पोष्टमार्टम गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।
- प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र रबिमा संचालित अस्थायी कोभिड अस्पतालकामा १ जना डाक्टर २ जना स्टाफ नर्सको व्यावस्थालाई निरन्तरता दिईने छ।

- सामुदायिक स्वास्थ्य एकाइको सेवालाई स्तरोन्नति गरि थप विस्तार गरिने छ।
- प्रत्येक स्वास्थ्य चौकीमा आधारभूत प्रयोगशाला स्थापना गरिएको छ। सो प्रयोगशालामा काम गर्ने ल्याव कर्मचारीहरूको व्यावस्था गरि सकेको हुँदा सो कार्यलाई थप प्रभावकारीताका साथ संचालन गरिने छ।
- गृहिणीहरूलाई बालबालिका हेरचाह र स्वस्थ आहार सम्बन्धी आधारभूत तालिम दिइनेछ।
- प्रत्येक स्वास्थ्य चौकीमा एम्बुलेन्सको व्यवस्था गर्दै जाने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- दिर्घ रोगको उपचार सहायतामा स्थानिय सरकार भन्ने नाराका साथ गम्भीर रोगको उपचार खर्च अभाव हुन नदिन दिर्घ रोग उपचार सहायतलाई निरन्तरता दिइने छ साथै स्थानिय नागरिकहरूका लागि अनिवार्य स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक सहयोग तथा परामर्श प्रदान गरिनेछ।
- वर्षमा १ पटक हरेक वडामा विशेषज्ञ डाक्टर सहित स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिने र स्वास्थ्य चौकीहरूमा नियमित विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्न साप्ताहिक टेलिमेडिसिन कार्यक्रम चलाइनेछ साथै आधारभूत अस्पताल रविमा रेराको सहयोगमा संचालनमा टेलिमेडिसिन सेलालाई थप प्रभावकारीताका साथ संचालन गरिने छ।
- स्थानीय जडिबुटी र आदिवासी ज्ञानलाई प्रवर्द्धन गरी परम्परागत स्वास्थ्य उपचार विधिको प्रवर्द्धन र योग तथा प्राणायामलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।
- स्थानीय जडिबुटी पहिचान विकास र प्रवर्द्धन गर्नुका साथै आयुर्वेद सेवालाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न र आयुर्वेद औषधिको व्यावस्थालाई वजेट व्यवस्था गर्ने।
- प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा आवश्यक उपकरणहरू जस्तै ल्याव एनलाइजर, डिजिटल X-Ray, फ्रिज र प्रत्येक वडामा नेबुलाइजर मेशीन व्यवस्थापन गरि निरन्तरसेवा प्रदान गरिने छ।
- स्वास्थ्य संस्थाबाट निस्कने फोहारहरू मानव स्वास्थ्यका लागि ज्यादै हानिकारक हुने हुनाले समयमै उचित व्यवस्थापनको लागि गाउँपालिका भित्र रहेको स्वास्थ्य संस्थाहरूमा एक/एक ओटा इन्सीरेटर उपलब्ध गराउनका लागि सरकारी तथा अन्य संस्थाहरू संग पहल गरिनेछ।
- जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्व तयारी अर्न्तगत आवश्यक औषधि खरिदका लागि स्वास्थ्य केन्द्रहरूमा कोष खडा गर्न पहल गरिनेछ।
- जेष्ठ नागरिक, विपन्न तथा पछाडिपरेका वर्ग, क्षेत्र र समुदायमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच वृद्धि गर्न घुम्ती शिविर र सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, गाउँ घर क्लिनिक वृद्धि गरिनेछ।
- प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थामा (Birthing Center) को स्थापना गर्दै लौजाने, महिला स्वमसेविकाको परिचालनलाई थप प्रभावकार बनाई स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुतीका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गर्ने, प्रसुती अधि र पछिको सेवा लिन प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिने छ। हाल संचालनमा रहेका ५ वटा वर्थिङ सेन्टरलाई थप प्रभावकारीताका साथ संचालन गरिने छ।
- “स्वस्थ आमा स्वस्थ शिशुको जन्म” भन्ने नारा संगै गर्भवती आमा पोषण भत्ता गर्भवस्थामा एकपटक रु.१०००/- (एकहजार) र वाल पोषण भत्ता मासिक रु. ५००/- का दरले जन्मे देखि एक वर्षसम्मलाई निरन्तर गरिनेछ।
- बहु क्षेत्रिय पोषण कार्यक्रमलाई वजेटको व्यवस्था गरि समयानुसार सुदृढ गरी निरन्तरता दिइनेछ। साथै, साभेदार निकायहरूसँग सहकार्य गरी यसमा दिगोपनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।
- स्वास्थ्य सेवालाई छिटो छरितो गुणस्तरीय, भरपदो, सर्वसुलभ बनाई सबै नागरिकको पहुँचमा पुर्याइने छ।

ख. शिक्षा तर्फ

- सबै आधारभूत तथा माध्यमिक विद्यालयहरूमा आशयक भवन, शौचालय, खेल मैदान, डेस्क, बेन्च, खानेपानी, विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय, सन्दर्भ सामाग्री, विषयगत शैक्षिक सामाग्री तथा

- पाठ्यपुस्तकको व्यवस्था तथा अन्य भौतिक संरचनाको विकास गरि गुणस्तरीय र प्रभावकारी शिक्षा प्रदान गरिने छ ।
- सबै आधारभुत विद्यालयहरूमा नेपाल दूर संचार प्राधिकरणको सहकार्यमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवा तथा इन्टसनेट जडान हुन नसकेको माध्यमिक विद्यालयहरूमा इन्टरनेट सेवा पुऱ्याई सबै विद्यालयहरूलाई सुचना प्रविधिमैत्री बनाईने छ ।
 - प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन र विकासका लागि छिमेकी अन्य गाउँपालिका समेत लाभान्वित हुने गरी आगामी दुई वर्षभित्रमा एउटा प्राविधिक विद्यालय स्थापनाका लागि विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन तयारी गरिने छ ।
 - कोरोना भाईरस रोग कोभिड १९ को संक्रमणका कारण लामो समय सम्म विद्यालयहरू बन्द रहकाले बेकल्पिक माध्यमबाट पठनपाठन गर्ने व्यवस्था मिलाउने १ देखि ९ सम्मका परिक्षाहरू स्वमुल्याङ्कन र आन्तरिक मूल्यांकन पद्धतिबाट वार्षिक नतिजा प्रकाशन गरिने छ ।
 - हरेक वडाका १/१ वटा माध्यमिक विद्यालयहरूलाई श्रोत सम्पन्न नमुना विद्यालयको रूपमा विकास गरिनेछ । त्यस्तो विद्यालयको आधारभुत तहसम्म अंग्रेजी माध्यममा पठनपाठनको शुरुवात गरिनेछ । त्यस्तो विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर बृद्धिका लागि शहरबजारका प्रतिष्ठित निजी विद्यालयहरूसँग सहकार्य शुरुवात गरिनेछ ।
 - संचालनमा रहेका बालविकास केन्द्रहरूको स्तरोन्नति गरिनेछ । बाल विकास केन्द्रमा बाल सहभागिता प्रवर्द्धनका लागि बाल सन्दर्भ शैक्षिक सामग्री तथा बालमैत्री कक्षा कोठा व्यवस्थापन गरिने छ ।
 - आधारभूत तह सम्म निःशुल्क र माध्यामिक तह सम्म अनिवार्य शिक्षा वारे प्रचारात्मक ढंगबाट अभिभावक गैसस, नागरिक समाज, आमा समुह तथा सरोकारवालाहरूलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
 - आधारभूत तह सम्मका बालबालिकाहरूलाई दिवाखाजा, कलम, कापि सहित पाठ्यपुस्तक, विद्यालय जस्ता सुविधाहरू निःशुल्क प्रदान गरी उमेर समूहका सबै बालबालिकाहरूलाई विद्यालयको पहुँचमा ल्याइनेछ ।
 - हरेक वडाको एउटा माध्यामिक विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध गराई १/१ वटा Distance Learning Center तथा श्रव्यदृष्य कक्षहरू को स्थापना गरिनेछ ।
 - गाउँपालिकामा एउटा १२ कक्षासम्म विज्ञान विषय पठनपाठन भइ रहेको उच्च माध्यमिक विद्यालयलाई थप व्यवस्थित गरि संचालन गरिनेछ ।
 - विद्यालयहरूको विषयगत नतिजा सुधार गर्न शिक्षकहरूलाई Subject Teaching methods Training को व्यवस्था मिलाइनेछ ।
 - आफ्नो विषयमा राम्रो रिजल्ट ल्याउने विषयगत शिक्षकहरूलाई पुरस्कारका साथै निश्चित प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
 - अपागता भएका व्यक्ति, विपन्न दलित र शहिद परिवारका विद्यार्थीहरूलाई उच्च शिक्षा अध्ययन छात्रवृत्ति साथै प्राविधिक शिक्षा अध्ययन गर्न चाहने विद्यार्थीहरूलाई आंशिक छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइनेछ । यसका लागि शैक्षिक बिकास कोष स्थापना गरिनेछ ।
 - पालिकालाई बालमैत्री स्थानीय शासन गाउँपालिका घोषणा गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । शिक्षा क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार निर्माण अर्न्तगत आवश्यकताका आधारमा स्थानीय तह , प्रदेश र संघसँग सहकार्य गरि निर्माण योजना अधि वढाउने ।
 - जीवनो उपयोगी सिपमूलक शिक्षा र प्रविधियुक्त शिक्षामा जोड दिइ दक्ष जनशक्तिको विकासमा जोड दिने ।

- शैक्षिक क्षेत्रलाई राजनैतिक हस्तक्षेप मुक्तै साथै शान्ति क्षेत्र बनाइनेछ । विद्यालय शिक्षाको विषयगत गुणस्तरको मापदण्ड तयार गरि त्यसका आधारमा शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहन र दण्डको व्यवस्था गर्ने ।
- समग्र शैक्षिक उपलब्धिका सूचकहरूको आधारमा पालिका भित्रका विद्यालयहरूलाई उत्कृष्ट विद्यालय पुरस्कारको व्यवस्था गर्दै लाने ।
- १-८ देखि १२ कक्षा सम्म संचालित विद्यालयहरूमा विज्ञान प्रयोगशाला अनिवार्य गर्न वजेट व्यावस्थापन गरिने छ ।
- मा.वि स्तरीय प्राविधिक प्रतियोगिता संचालन गरि उत्कृष्ट हुने छात्र छात्रालाई एक वर्षको छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने साथै प्रतियोगितामा सहभागीहरूलाई दक्ष प्राविधिकहरूका तर्फबाट तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विज्ञान प्रदर्शनी गर्नको लागि गाउँपालिका स्तरमा कुनै एक विद्यालयको छनौट गरि आर्थिक, भौतिक तथा व्यवस्थापकीय सहयोग गाउँपालिकाद्वारा गरिनेछ ।
- गुम्बा, मदरसा, गुरुकुल, मुन्धुमशाला लगायत शिक्षालाई आधुनिक शिक्षा, मातृभाषा पठनपाठन गराउने विद्यालयहरूलाई मापदण्डका आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउदै लगिने छ ।
- सम्भव भए सम्म विद्यालय भवनको रङ रोगन एकै रङको लगाउने साथै घेरावारा समेत एकै खालको निर्माण गर्न पहल गर्ने ।
- माध्यमिक तहमा अध्ययनरत बालबालिकाहरूका लागि सेनिटरी प्याड उपलब्ध गराउने साथै पालिकामा रहेका सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा सेनेटरी डिस्पोज निर्माण गरिनेछ ।
- गरीब, अपाङ्ग, सामाजिक रूपले पछिपारिएका समुदाय, र भाषिक र जातीय अल्पसंख्यकहरूका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि छात्रवृत्ति, कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।
- सबै सारक्षरता अभियान संचालन गरिने छ । यसका लागि अनौपचारिक तथा वैकल्पिक निरन्तर शिक्षा आदिको संचालन गरिने छ ।
- रवि क्याम्पसलाई गाउँपालिकाकै उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने मुख्य शैक्षिक केन्द्रको रूपका विकास गरिने छ ।

ग. खानेपानी सरसफाइ , सिँचाई तर्फ

- स्वच्छ, सफा, सुरक्षित खानेपानीमा नागरिकहरू सबैको सहज पहुँचमा सुनिश्चिता गर्दै स्थानीय समुदायहरूको सहभागितामा सरसफाइ तथा फोहोरलाई व्यवस्थित गरी स्वच्छ र सफा वातावरण कायम गरिने छ ।
- एक घर, एक धारा र एक शौचालयको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- फोहोरलाई न्यूनीकरण, पुनः प्रयोग, प्रशोधन जस्ता विधिबाट श्रोतमै फोहोर व्यवस्थापन गर्दै गाउँ वजारलाई प्लाष्टिकमुक्त, धुवामुक्त घर बनाई स्वच्छ, सफा एवं सवैप्रकारका प्रदूषणहरूबाट मुक्त बनाउन महिला समूह तथा सबै सरकारवालाको भूमिकालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- यसअघि निर्माण भएका खानेपानी परियोजनाहरूको लेखाजोखा अध्ययन गरि पूराना धारा र ट्यांकीहरूको मर्मतका लागि हरेक बडामा वजेट विनियोजन गरिनेछ । खानेपानी नपुगेका वस्तीहरूमा नयाँ आयोजनाहरूको सर्भे गरिनेछ ।
- वोरिड र सौर्य लिफ्टीड प्रविधिबाट खानेपानीको व्यवस्था गर्न वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र संग सहकार्य गरि कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

- स्थानीयहरुको सहभागितामा स्यानेटेरी ल्यान्डफिल साइडलाई व्यवस्थित गरी सम्भावित रोग महामारीको नियन्त्रण गर्दै स्थानीयहरुलाई सुरक्षित राखिनेछ ।
- खानेपानी उपभोक्ता दर्ता प्रकृयालाई सरल र सहज बनाइ खानेपानीका मुहान संरक्षण तथा आदर्शतम उपयोग गरिनेछ ।
- खानेपानी पाइपको माग भई आएको ठाउँमा तथा अन्य संवेदनशील ठाउँको निरीक्षण गरी वडा समिति र खानेपानी तथा सरसफाई समितिको सिफारिसमा प्रभावित क्षेत्रमा तुरुन्त पाइप वितरण तथा साना ट्याकीहरुको निर्माण गरि अल्पकालिन खानेपानीको समस्या समाधान गर्न बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- खानेपानी मुहानहरुमा आवश्यकता अनुसार फिल्टरको निर्माण गर्न बजेटको व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा खानेपानी मुहान संरक्षण तथा सरसफाईका लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था साथै वृक्षारोपण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाइयुक्त घोषण गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- खानेपानी सुरक्षा योजना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- खानेपानी तथा सरसफाइसँग सम्बन्धित स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना कार्यान्वयन गरिनेछ र आयोजनाहरुको अनुगमन तथा नियमनलाई पालिकामा आवश्यक संयन्त्र निर्माण गरिनेछ ।

घ. युवा, खेलकुद तथा मनोरञ्जन तर्फ

- युवाहरुमा क्षमता, उद्यमशिलता, व्यवसायिकता विकास गर्दै स्व-रोजगारीका अवसरहरु श्रृजना गरी आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक क्षेत्रमा युवाहरु मूलप्रवाहीकरण गर्दै प्रतिभाशाली, श्रृजनशील एवं प्रतिस्पर्धी खेलाडीको विकास गरिने छ ।
- युवा समूह, क्लब संजालको बिकास, विस्तार, सदृढीकरण क्षमता अभिवृद्धि गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालनको विभिन्न क्षेत्रमा अर्थपूर्ण प्रतिनिधित्व एवं सहभागिता गराइनेछ ।
- युवा सकारात्मक सोच र सुनौलो भविष्यको भावना जागृत गराउन क्यारियर काउन्सिलीङ कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- खेलकुद बिकासका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरु विद्यालय, वस्ती, वडाहरु र गाउँपालिका स्तरीयमा निर्माण गरी खेलकुदको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- युवा स्वरोजगारको अवधारणा अनुसार परियोजना तय गरि विदेश पलायनलाई निरुत्साहित गराउने ।
- कुलतबाट जोगाउन सचेतनामूलक क्रियाकलापहरु गर्दै रोजगारी सृजना गरि रोजगार दिलाउने ।
- बिकास निर्माण तथा योजना निर्माणमा क्षमता अनुसारको काम दिएर निर्मित संरचनामा अपनत्व सृजना गर्ने गराउने ।
- शिप, क्षमता वृद्धि गराउन युवा लक्षित तालिमको आयोजना गरि स्व आयआर्जनमा व्यस्त बनाइ नयाँ आयाम गराउने ।
- प्रत्येक वडामा कवडहलको अवधारणा सृजना गर्ने र पालिका स्तरको रंगशाला स्थापना गर्न पहल गर्ने ।
- विद्यालय स्थरीय खेलकुद बिकास तथा अतिरिक्त कृयाकलाप गर्नका लागि विद्यालय स्तरीय खेलकुदमा बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- “स्वास्थ्यका लागि खेलकुद राष्ट्रका लागि खेलकुद” भन्ने मुख्य नारा अनुसार मिक्लाजुङ गाउँपालिकामा खेलकुद संचालन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने र पालिकाभित्र रहेका खेल मैदानको स्तरोन्नती गरिनेछ ।

१. आर्थिक बिकासमा

क. कृषि तथा पशु बिकास

- निर्वाहमुखी तथा पराम्परागत कृषि पद्धतिलाई रुपान्तरण, गद्दौ आधुनिकीकरण, निर्यातमुखी व्यवसायिक कृषि पद्धती अवलम्बनवाट कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा अभिवृद्धि गरिने छ।
- व्यवसायिक सम्भावना भएका खाद्यान्न तरकारी, फलफूल लगायतका नगदेबालीको व्यवसायिक उत्पादनका लागि सम्भाव्यताका आधारमा पकेट क्षेत्र, ब्लक, कृषि जोन घोषणा गरिनेछ र त्यस्ता क्षेत्रहरूमा एकीकृत रुपमा पूर्वाधारको बिकास गरिनेछ।
- व्यावसायिक रुपमा धान मकै तथा आलु उत्पादन गर्ने किसानहरूलाई प्रदान गरिदै आएको कृषक प्रोत्साहन पुरस्कारलाई निरन्तरता दिईने छ।
- स्थानीय वीउविजन, वेर्नाहरूको संरक्षण गद्दौ गुणस्तरीय जातका मूलतः नगदे एवं उच्च मूल्यका कृषि उपजहरूको व्यवसायिक खेती व्यापकता दिई उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि ल्याइनुका साथै कृषि विउ विजन बैंकको स्थापना गरिने छ।
- विद्यमान सिंचाइ प्रणालीको स्तरोन्नति, आधुनिक तथा वैकल्पिक सिंचाइ प्रविधिको प्रयोग गरी खेतीयोग्य क्षेत्रहरूमा नियमित रुपमा सिंचाइ सुविधा र नयाँ क्षेत्रहरूमा सिंचाइ सेवा उपलब्ध गरी कृषि खेतीलाई विस्तार गरिनेछ।
- कृषि बालीमा लाग्ने रोग, कीटाणुवाट हुने क्षतिलाई समयमै नियन्त्रण गर्न प्राविधिक सेवा सहयोगलाई सक्षम र प्रभावकारी बनाइनेछ र नोकसानी न्यूनीकरण गर्न कृषि बीमा सेवा उपलब्धताका लागि निजी क्षेत्रसंग समन्वय गरिनेछ।
- कृषिका आधुनिक प्रविधि तथा यन्त्र-उपरणहरूको प्रयोग तथा यान्त्रीकरण गर्न तथा सूचना प्रविधिवाट वढी भन्दा वढी लाभान्वित गराउन कृषकहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराइनेछ।
- जलवायु परिवर्तनलाई कृषिमा अनुकूलन गद्दौ कृषि जैविक विविधताको संरक्षण र प्रविधि उपयोगलाई प्रोत्साहन गद्दौ कृषि कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गरिनेछ।
- कृषक तथा कृषि फार्महरूको सीप, क्षमता अभिवृद्धि एवं व्यवसायिकता बिकासमा सहजीकरण गरिनेछ।
- कृषकद्वारा कृषकमा सीप अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रत्येक कृषक समूहमा महिला र पुरुष कृषक अगुवाको विकास गरी संस्थागत प्रसारको व्यवस्था गरिने छ। गाउँपालिका भित्र घुम्टि कृषक पाठशाला को स्थापना गरी अगुवा कृषक तयार पारिने छ।
- कृषि जनशक्ति बिकास तथा युवाहरूलाई कृषि पेशामा आवद्ध गर्न CTEVT वाट मान्यता प्राप्त कृषि प्राविधिक विद्यालय सञ्चालन गर्न निजी क्षेत्रसंग समन्वय गरिनेछ। उत्कृष्ट अगुवा कृषकहरूलाई सीटीभीटीबाट मान्यता प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- व्यवसायिक सम्भावना भएका खाद्यान्न तरकारी, फलफूल लगायतका नगदेबालीको व्यवसायिक उत्पादनका लागि सम्भाव्यताका आधारमा पकेट क्षेत्र, ब्लक, कृषि जोन घोषणा गरिनेछ र त्यस्ता क्षेत्रहरूमा एकीकृत रुपमा पूर्वाधारको बिकास गरिनेछ।
- कृषिमा यान्त्रीकीकरण, आधुनिकीकरण र वजारीकरणका लागि अनुदान, प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ।
- रसायनिक मलको व्यापक प्रयोगवाट माटोको उर्वराशक्तिमा आएको ह्रासलाई न्यूनीकरण तथा उर्वराशक्तिलाई पुनःअभिवृद्धि गरी दीर्घकालसम्म कायम राखी राख्न कृषकहरूले सामना गद्दौ आएको मलको अभाव र परनिर्भरताको निराकरण एवं आयातित मललाई न्यूनीकरण गर्न घर-घरवाट निस्कने फोहोरमैला, गोठमल, पशुमूत्रलाई एकत्रित गरी जैविक मल उत्पादन र त्यसको व्यवस्थापनका लागि निजी क्षेत्रसंग सहकार्य गरिनेछ। यसरी उत्पादन भएका कृषि उपजहरूलाई अर्गानिक कृषि उपजको प्रमाणीकरण गरिनेछ।
- कृषि उत्पादनमा वृद्धि गराइ खाद्यान्न आपूर्तिमा आत्मनिर्भर गराउन व्यवसायिक नगदेबालीलाई प्रवर्द्धन गर्न एक समुह एक उत्पादन गराइ एक वस्तु पकेट अर्थात एक जोनको अवधारण ल्याउन कृषक समूह प्रोत्साहन कार्यक्रम अधि बढाउने। जसमा धान, मकै, कोदो, गहुँ, तोरी, फाफर, आलु, लसुन, म्याज,

भारत राज मालिक
०८/१२/१०

अदुवा, खुर्सानी, टमाटर जस्ता दैनिक खानामा प्रयोग हुने अर्गानिक वस्तु उत्पादन गरि आर्थिक स्वबलम्बि बनाउने ।

- कृषि वाली संगै तेलहन वालीको रुपमा सूर्यमुखी फूलको खेतीलाई प्रोत्साहन तथा उत्पादनमा बढवा दिने ।
- माटो परीक्षण ,सम्भाव्यता अध्ययन कार्यक्रम तथा पशु पालनका लागि आवश्यक तापक्रम मापन गरी सो वारे कृषकलाई जानकारी गर्ने गराउने ।
- फलफुल वगैँचा सुदृढीकरण तथा नर्सरी स्थापना साथै विरुवा वितरण कार्यक्रम निरन्तर गर्ने ।
- दिगो आय आर्जन तथा रोजगारी सृजना गर्न संचालित नमुना कृषि केन्द्रलाई अभ थप विकास तथा विस्तार गरिने छ ।
- कृषक अध्ययन तथा अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था साथै वर्षको एक पटक कृषि प्रदर्शनी मेलाको आयोजना गरि पुरस्कृत गर्ने ।
- कृषि उपज संकलन तथा चिस्यान केन्द्र संख्या बढाउने र बाहिरी बजारसंग पहुँच बढाउने ।
- बेमौसमी तरकारी खेती बिस्तार कार्यक्रमका लागि प्लाष्टिक टनेलमा छुट अनुदान निरन्तर गर्ने ।
- उत्कृष्ट कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गर्न उत्कृष्ट कृषक पुरस्कारको व्यवस्थालाई निरन्तर गरिने ।
- वाली विमा, पशु वीमा कार्यक्रम तर्फ उन्मुख गराउने ।
- उत्पादित वस्तु निर्यात योग्य बनाउन उत्पादनमा कृषक उत्साहित कार्यक्रम गर्ने ।
- जडिवुटि हुने खेती पहिचान गरि प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्ने ।
- च्याउ खेतीलाई विस्तर साथै तालिम सन्चालन गरि माग आपूर्ति गर्ने ।
- युवा लक्षित सामुहिक कृषि खेती तथा पशुपालनलाई विशेष अनुदान कार्यक्रमको व्यवस्था गर्ने ।
- यि माथिका कार्यक्रमहरु सफल पार्न आवश्यक भएको ठाउँमा क्रमस सिँचाइको प्रवन्ध मिलाउदै लाने ।

ख. पशु विकास

- पशुपंक्षीको बजार प्रवर्द्धन, स्वास्थ्य, उपचार, आहार, चरन क्षेत्रको विकास एवं पूर्वाधार लगायतका सबै पक्षहरुको प्रभावकारी व्यवस्थापनबाट पशुपंक्षीपालन व्यवसायलाई आधुनीकरण गरि आयआर्जनको मुख्य श्रोतको रुपमा विकास गरिने छ ।
- स्थानीय प्रजातिहरुको संरक्षण गर्दै नश्ल सुधारको माध्यमबाट स्थानीय पशुहरुमा गुणात्मक सुधार ल्याई उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि ल्याइनेछ ।
- पशुपंक्षीजन्य उत्पादनको बजार प्रवर्द्धन एवं निकासी वृद्धि गर्न वस्तुमा विविधीकरणका लागि प्रोत्साहित गरिने छ । कृषकहरुलाई विभिन्न किसिमका सीप विकास तालिमहरु सञ्चालन गरी क्षमतामा अभिवृद्धि ल्याइने छ । वस्तुहरुको विविधीकरण गर्न आवश्यक पर्ने मेशिन उपकरणहरु आयात गर्नुपर्ने भएमा अनुदान व्यवस्था गरिनेछ ।
- पशुपंक्षीहरुमा लाग्ने रोग तथा महामारी नियन्त्रणका लागि आवश्यक पर्ने खोप, औषधी, परजीवि नियन्त्रणको व्यवस्था मिलाउदै पशुपंक्षी चिकित्सा सेवाको व्यवस्थापन गरिनेछ । यसका लागि पशु चिकित्सक सहित आवश्यक जनशक्तिहरु व्यवस्था गर्न स्थानीय वेरोजगार युवाहरुलाई आवश्यक तालिमहरु प्रदान गरी उनीहरुको क्षमतामा अभिवृद्धि ल्याइनेछ ।
- मिक्लाजुडलाई खसि र वंगुर उत्पादन युक्त पालिका बनाउन फर्म संचालन व्यवसायिहरुलाई विशेष व्यवस्था गरि खसि बाखा र वंगुर उत्पादन गर्न उन्नत जातका बोका तथा पाठा खरिद गर्न निश्चित

अनुदान सहयोग गर्ने र त्यस फर्ममा उत्पादित उन्नत पाठापाठी लाई खरिद विक्रि स्थानीय कृषकलाई गर्न गराउन सहयोग पुर्याइनेछ ।

- निशुल्क वितरण गर्दै आएको औषधी निश्चित छुट अनुदानमा वितरण प्रकृया शुरु गरिने छ ।
- घुम्ति शिविर साथै कृत्रिम गर्भधारण कार्यक्रम प्रभावकारी बनाई नस्ल सुधार गर्दै लगिने छ ।
- पशु विकास तथा व्यवस्थापनमा वृद्धि गर्न दुग्ध प्रशोधन तथा पशु फार्म प्रबर्द्धनमा निश्चित प्रतिशत छुटमा औजार उपकरण अनुदान कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- पशु आहारा व्यवस्थापन तथा दाना बनाउन सीप साथै क्षमता अभिवृद्धि तालिम संचालन कार्यक्रम गरिने छ ।
- भू-वनावट र हावापानी अनुसार वंगुरपालन तथा पाठापाठी उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्न कृषक सहयोग कार्यक्रम गर्ने ।
- आर्थिक आय आर्जनका लागि छिटो र सुलभ तरिकाबाट अण्डा उत्पादन गर्न कुखुरा पालक किसानलाई विशेष प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिने छ ।
- स्वस्थ मासु विक्री वितरण गर्ने मासु पसल सञ्चालन गर्नका लागि मापदण्डको आधारमा अनुदान उपलब्ध गराइ नियमित अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिने छ ।

ग. उद्योग तथा वाणिज्य तर्फ

- स्थानीय कच्चा पदार्थ, साधन, श्रोत र सीपमा आधारित लघु, घरेलु तथा साना उद्योग, व्यापार व्यवसायहरुको विकास, विस्तार एवं प्रबर्द्धनबाट स्थानीय स्तरमा रोजगारी सिर्जना गरि स्थानिय अर्थतन्त्र गतिशिल र सम्वृद्ध बनाइने छ ।
- घरेलु तथा साना उद्योगको विकास
- विस्तार योजनामा जोड गरिनेछ । स्थानीय सीप, श्रोत र साधनलाई प्रयोग गरी खाडी, अल्लो, ढाका, जस्ता उत्पादन गर्ने लक्षित वर्गलाई सिप विकाशका लागि तालिमको व्यवस्था मिलाउदै व्यवसायीकरण गरिनेछ ।
- विद्यमान बजार क्षेत्रहरुमा कमशः भौतिक पूर्वाधार, सेवा सुविधाहरु उपलब्ध गराउदै साना ठूला व्यापारिक केन्द्रको रुपमा बिकास गर्दै शहरीकरण गरिनेछ साथै स्थानिय उत्पादनलाई बजार क्षेत्रसँग जोड्न बजारको खोजी तथा यातायात व्यावस्थालाई सर्वसुलभ बनाईने छ ।
- व्यवसायिक क्षेत्रमा लाग्न चाहने युवाहरुलाई स्थानीय तहमा दर्ता भएका बेरोजगार व्यक्तिलाई दक्ष तथा सक्षम जनशक्तिको विकास गरि आन्तरिक रोजगारि सिर्जना गर्न सरोकारवाला निकाय संग सहकार्य गरि बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई आधारभूत तालिम, यन्त्र उपकरण सहयोग व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- कोभिड १९ तथा अन्य कारणले वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवाहरुलाई कृषि, पशुपालन, गैरबनपैदावर, जडीबुटी, तरकारी, फलफुल तथा पर्यटन क्षेत्रमा व्यवसायिक बिकास, तथा उद्यमशीलता बिकासका लागि प्रोत्साहित गर्दै स्थानीय आर्थिक कारोवारमा गतिशिलता ल्याइनेछ ।
- न्यूनतम रोजगारिको प्रत्याभुत गराउनका लागि युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल आयोजना तथा कामको लागि पारिश्रमिकमा आधारित समुदायिक आयोजना संचालन गरि श्रममुलक आयोजना मार्फत समुदायको विकास संगै सामाजिक संरक्षण गराइने छ ।
- युवा तथा शैक्षिक बेरोजगारलाई प्राथमिकतामा राखि स्वरोजगारमुलक कार्यमा संलग्न स्थानीय युवा उद्यमीहरुलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।
- श्रम सम्बन्धलाई प्राथमिकता दिदै सार्वजानिक पूर्वाधार निर्माण , कृषि, व्यवसायिक उद्योग, वित्तिय क्षेत्रबाट रोजगारी सिर्जना गरिने छ ।
- रोजगार सेवा केन्द्र संचालन तथा व्यवस्थापकीय पक्षलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

(Signature)
६८१५१९०
अध्यक्ष

- मिक्लाजुङको प्रचुर मात्रामा रहेको सम्भाव्यता उत्पादनलाई व्यावसायिकरण गर्न आगामी आर्थिक वर्षबाट औद्योगिक ग्रामहरु स्थापनाको कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
- उद्यमशिलता विकास, पूँजी पहिचान र आविष्कारलाई व्यवसायिक रुप लिन निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गरी नव प्रवर्तन केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
- औद्योगिक लागानीलाई प्रोत्साहन गरिने साथै लगानी सुरक्षाको व्यवस्था मिलाउदै लगिने छ । श्रमिक आपूर्तिको लागि प्रोत्साहन गरि औद्योगिकीकरण गरिनेछ । सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुबाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाई एकिकृत नीतिबाट सेवा उपलब्ध गराईनेछ ।
- गाउँपालिकाको एक प्रमुख बजार क्षेत्रमा विक्रीकक्ष, प्रदर्शनी कक्ष, कोशेलीघर स्थापना गर्दै स्थानीय उत्पादनहरुको बजार प्रवर्द्धन तथा उपभोग्य सामग्रीको आपूर्तिमा सहयोग पुर्‍याईने छ ।
- बजार अनुगमन तथा नियमनमा प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्ने ।

घ. पर्यटनतर्फ

- धार्मिक, प्राकृतिक, ऐतिहासिक एवं साँस्कृतिक सम्पदाहरुको संरक्षण, प्रवर्द्धन गर्दै पर्यटकीय पूर्वाधारहरुको निर्माण, स्तरोन्नति गरी पर्यटन क्षेत्रको विकास गरिने छ ।
- मिक्लाजुङ गाउँपालिकाको केन्द्र रविको जरिवुटे, वेहुली ढुंगा देवस्थलमा यो आर्थिक वर्ष भित्रमा पार्क तथा निर्माणाधिन रहेको पुर्ण बुद्धको मूर्ति यस आ व मा सम्पन्न गरि संचालनमा ल्याईने छ ।
- १६ औँ राष्ट्रिय विभूति महागुरु फाल्गुनन्दको सम्मानमा प्रदेश सरकारसँगको साभेदारीमा महागुरु फाल्गुनन्द पार्कको स्थापना गरि मिक्लाजुङको पर्यटन क्षेत्रलाई सम्वृद्ध बनाई आर्थिक विकास गरिने छ ।
- 'मिक्लाजुङ गाउँपालिकाको शान, सवै पर्यटन स्थलको पहिचान' भन्ने नाराका साथ दिगो आर्थिक विकासको संवाहकको रुपमा पर्यटन क्षेत्रलाई प्राथमिकताका साथ विकास गरिनेछ । पर्यटन क्षेत्रमा आउदो ४ वर्ष भित्रमा २०० जनासम्मलाई रोजगारी सृजना गर्ने लक्ष्यका साथ पर्यटन पूर्वाधारको विकास तथा विस्तारका लागि बजेट विनियोजन गर्नका लागि बडा स्तरबाटै योजना प्राथमिकिकरण गरिनेछ ।
- पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रुपमा पहिचान गरिएका ठाउँहरुमा पूर्वाधार निर्माण गरी व्यवसायमा लगानी गर्न सहकारी र निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । यसका लागि पर्यटन व्यवसायी र युवाहरुलाई पर्यटन उद्योगमा आकर्षित गर्न आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- मुख्य पर्यटन स्थल पहिचान गर्ने साथै धातुको मूर्ति स्थापना गरेर पर्यटकहरुलाई आकर्षण गरि आर्थिक उपार्जन तर्फ उन्मुख हुने ।
- गाउँपालिका भित्र सम्भावित पर्यटकीय क्षेत्र तथा पर्यटकीय उत्पादनहरु पहिचान गरी त्यसको विवरण तयार पादै त्यस्ता उत्पादनहरुको विकास गर्न तथा गन्तव्य क्षेत्रहरुमा पुग्न आवश्यक सवै प्रकारका भौतिक पूर्वाधारहरु निर्माण र सुरक्षा व्यवस्था गरिनेछ ।
- मुख्य पर्यटन स्थल सम्म पुग्ने सडक मर्मत तथा पदमार्ग निर्माण गरि व्यवस्थित गरिने छ । पर्यटन स्थलहरुमा खानेपानीको व्यवस्थापन तथा पाइप अनुदान कार्यक्रम गरिने छ ।
- आगामी ४ वर्षभित्रमा यस मिक्लाजुङ गाउँपालिकाका मुख्य पुरातात्विक धार्मिक स्थल, पर्यटन क्षेत्रहरु मिक्लाजुङ तिर्थस्थल, जरिवुटे वेहुली ढुंगा , मोजुला भोजुला ताल, छत्रे ताल, यावाराङ भरना , हंसारि भरना, चमेरे गुफा, सेरेखेम्बा भरना, पँधेरे भरना, शिवनाम्लाङ (छालासुकुवा), फुडसिङ डाँडा मन्दिर, स्वर्गपुरी मन्दिर, किरातेश्वर मन्दिर, शिवालय मन्दिर , विष्णुलय मन्दिर , गुम्बा, चर्च, स्वर्गिक माडहिम , स्वर्गिक माडखिम तीनथुम्की बेदशाला, उत्तरे कमलपोखरी, ज्योतीनन्द गुफास्थल(शिवसिद्ध ज्योति मन्दिर), ओधाने देवस्थल, महागुरु फाल्गुनन्द शालिक स्थल, नाँगीडाँडा, थोपेचोम्बा तीनथुम्की, इन्द्रेणी भरना, सिस्ने गुफा, तारेढुङ्गा पर्यटक क्षेत्र, सप्तकन्या ताल, सप्तमी हिवारी हिलेडाँडा, जोरपोखरी, धुँवा राजा रानी, रविकर्ण सालिक, थोप्लेजुङ पर्यटन क्षेत्र, भाँक्री भरना, आरुवोटेको सुकेपोखरी, सिद्धदेवी शक्तिपीठ, रमिते डाँडा महादेव गुफा, जोसमुनी मन्दिरआदिलाई व्यवस्थित गर्दै लगिने छ ।

२०७३/७९
अध्यक्ष

- मिक्लाजुङ गाउँपालिकाको सम्वृद्धिको आधारको रुपमा रहेको पर्यटन क्षेत्रलाई विकासको आधारशिला बनाउन आवश्यक रणनीतिहरु तयार गर्न पर्यटनसंग सम्बन्धीत विज्ञहरुको सल्लाह र सुझाव लिई पर्यटकीय क्षेत्रहरु विविधीकरण गर्न आवश्यक पर्यटकीय गुरु योजना तयार गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा रहेका ठूला होटलहरुको सूची बनाई त्यस्ता होटलहरुमा आउने पर्यटकहरुले गरेको खर्चमा २ प्रतिशत पर्यटन विकास शुल्क लगाई त्यसबाट उठेको रकममा शत प्रतिशत थप गरी पर्यटन क्षेत्रमा लगानी गरिनेछ ।
- मिक्लाजुङलाई लघु पर्यटनको रुपमा विकास गर्नका लागि दमक-रवि, लेटाङ-रवि, धरान-भेडेटार-राजारानी-छ, नम्बर वुधवारे हुँदै रवि, रवि-राँकेमा नियमित पर्यटकिय बस सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सामाजिक सञ्जाल लगायत विभिन्न विद्युतीय माध्यमहरुबाट व्यापक प्रचार प्रसार गरी गन्तव्य स्थलहरुको बारेमा जानकारी गराइनेछ ।
- पर्यटनमा आधारित उद्योग व्यवसायहरु सञ्चालनका लागि स्थानीय बेरोजगार युवाहरु एवं सहकारीमा आवद्ध सदस्यहरुलाई सीप तथा उद्यमशील बिकास तालिमहरु सञ्चालन गरी क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा होम स्टे लाई प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थित गर्नको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ साथै तालिमको व्यवस्था समेत गरिनेछ ।
- बाह्य तथा आन्तरिक पर्यटक भित्र्याउनको लागि जानकारी तथा प्रचार प्रसार स्वरुप राष्ट्रिय स्तरको संचार माध्यमहरुको सहकार्यमा गाउँपालिकाको पर्यटकीय, धार्मिक, सामाजिक, सास्कृतिक तथा मौलिक परम्परा झल्कने श्रव्य-दृष्य पार्श्वचित्र बनाई सो को प्रचार प्रसारमा थप बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- मिक्लाजुङ गाउँपालिकाको दृष्यावलोकन गर्नेगरी उपयुक्त स्थानमा भ्यू टावरको लागि आवश्यक अध्ययन गरि निर्माण गरिनेछ ।
- पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रुपमा पहिचान गरिएका ठाउँहरुमा पूर्वाधार निर्माण गरी व्यवसायमा लगानी गर्न सहकारी र निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिने छ । यसका लागि पर्यटन व्यवसायी र युवाहरुलाई पर्यटन उद्योगमा आकर्षित गर्न आवश्यक तालिमको व्यवस्था गर्ने छ ।

ड . रोजगारी र गरिवी न्युनिकरण :

- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम (PMEP) अन्तर्गत कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना तथा युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल आयोजना (युवारुप) मार्फत यो चालु आ.व. ०७८।०७९ मा जम्मा ३१४ जनालाई १०० दिनका दरले ३१४०० दिन को रोजगारी उपलब्ध गराइनेछ ।
- मिक्लाजुङ गाउँपालिका अन्तर्गत रहेको रोजगार सेवा केन्द्रमा दर्ता भएका बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारिको प्रत्याभुति गर्नका लागि कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना तथा युवा रुपान्तरण पहल आयोजना संचालन गरि श्रममुलक अयोजना मार्फत समुदायको विकास संगै सामाजिक संरक्षणको प्रत्याभुति गराइने छ।
- COVID-19 को कारणबाट बैदेशिक रोजगारीमा जान नपाएका तथा विदेशबाट फर्किन बाध्य भएका व्यक्तिहरुलाई सूचिकृत गरी विशेष प्राथमिकता साथ रोजगारी प्रदान गरिनेछ।
- दक्ष तथा सक्षम जनशक्तिको विकास गरि आन्तरिक रोजगारिको प्रवर्धन गर्न युवा लक्षित, सीपमुलक तालिमको पहिचान गरि बेरोजगार व्यक्तिलाई तालिम दिइनेछ।
- संघ तथा प्रदेशले ल्याएको रोजगारमुलक कार्यमा अपनत्व कायम गर्दै रोजगारीका क्षेत्र विस्तार गरिनेछ ।

- आन्तरिक रोजगारि सिर्जना गर्न सरोकारवाला निकाय र निजी सहकारी तथा गैहसहकारी क्षेत्र संग समन्वय र सहकार्यमा जोड दिइनेछ।
- युवा तथा शैक्षिक बेरोजगारलाई प्रथमिकतामा राखि स्वरोजगारमुलक कार्यमा संलग्न स्थानीय युवा उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ।
- श्रम समबन्धलाई प्राथमिकता दिदै सार्वजनिक पुर्वाधार निर्माण, कृषि, व्यवसायिक उद्योग, वित्तिय क्षेत्रबाट रोजगारी सिर्जना गरिनेछ।
- रोजगार सेवा केन्द्र संचालन तथा व्यवस्थापनमा थप प्रभावकारी बनाइनेछ।
- आफ्नो माटो चिनी, आफ्नै गाउँ बनाऔं स्वलम्बन अभियान संचालन गरि युवाहरूलाई रोजगारीका अवसर पहिचान सहजीकरण गरिनेछ।
- युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल आयोजना तथा कामका लागि पारिश्रमिक आधारित सामुदायिक आयोजना संचालनलाई थप शसक्त रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।
- बैदेशिक रोजगारी बाट फर्किएका, रोजगारी गुमाएका युवाहरूलाई उद्यमशीलता विकास गराउन बिउँ पुजी उपलब्ध गराउने गरि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।
- कामको सम्मान, स्वरोजगार उपयुक्त, पारिश्रमिक र सामाजिक संरक्षणसहितको श्रम व्वस्थापन यस गाउँपालिकाको नीति हुनेछ।
- कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजनाहरूमा सरोकारवालाहरू संग साझेदारीका लागि पहल गरिनेछ।

३. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण तर्फ

क) महिला

- महिलाहरूको दक्षता, क्षमतामा अभिवृद्धि गर्दै राजनीतिक, आर्थिक, सार्वजनिक लगायतका सवै निर्णायक तहमा महिलाहरूको सार्थक सहभागिता र समान पहुँचको व्यवस्था मिलाइनेछ।
- कार्यस्थलमा हुने लैङ्गिक तथा यौनिक हिंसा, छुवाछुत एवं विभेदपूर्ण ज्यालादर लगायत सवैप्रकारका अन्याय र हिंसालाई निरुत्साहित र दण्डित गर्न स्थानीय कानून बनाई कडाइका साथ लागू गरी पालिकालाई महिला हिंसामुक्त बनाइनेछ।
- कोरोना भाइरस कोविड १९ को संक्रमणबाट जेष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिका तथा दिर्घ रोगी र शाररिक असक्षमता भएका व्यक्तिलाई सुरक्षित राख्न आवश्यक परामर्श तथा खोपका लागि विशेष पहल गरिने छ।
- समाजमा विद्यमान कुरीतिको रुपमा रहेको अन्धविश्वास र सामाजिक सद्भावमा विचलन ल्याउने सवै प्रकारका व्यवहारहरूलाई निरुत्साहित गर्न गराउन सामाजिक सचेतनामूलाक कार्यक्रमहरू गर्ने। सामाजिक छुवाछुत र लैंगिक भेदभावलाई पूर्ण रुपमा निर्मूल गर्न जनचेतना अभिवृद्धि साथै कानूनी व्यवस्था वारे सेमीनारको आयोजना गर्ने।
- महिलाहरूलाई आत्मनिर्भर स्वआय आर्जन गराउन विभिन्न सीपमूलक र सृजनशिल कार्यमा अगाडि बढाउने।
- लक्षित वर्गको लागि विनियोजित बजेट सोही क्षेत्रमा खर्च गर्ने व्यवस्था गरिने।
- लैङ्गिक समानता र समताका लागि जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने खाल्का कार्यक्रमहरू संचालन गरि कार्यान्वयन गरिने।

[Signature]
०६/१२/१९
सुमनराज मल्लिग
अध्यक्ष

- “स्वास्थ्य आमा स्वास्थ्य शिशु” भन्ने मुख्य नारा तयार गरि सार्थक बनाउन गर्भवती महिलालाई पोषण भत्ता वितरण योजना सम्बन्धी वजेट विनियोजन गरि गर्भावस्थामा एक पटक वितरण गर्दै आएको कार्यक्रम निरन्तर गर्दै लाने ।
- तोकिएको समय अर्थात ४ पटक गर्भ जाँच गरे वापत यातायात खर्च वितरण कार्यक्रम निरन्तर गरिनेछ ।
- गर्भ जाँच साथै स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गर्न गराउन स्वास्थ्य शाखा/स्वास्थ्य संस्था संग समन्वय गरि उत्प्रेरीत गराउने ।
- पालिका महिला समन्वय समिति / संजालको को गठन गरि उपयुक्त कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

ख. बालबालिका

- बालबालिका विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा अन्त्य गरि बाल सहभागिता, बाल बिकास, बाल बचाउ, बाल संरक्षणका लागि गाउँपालिका लगायतका सबै सार्वजनिक कार्यालयहरूमा नीतिगत व्यवस्था गरी सोही अनुसार वार्षिक कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दै संस्थागत बिकास गरिनेछ ।
- बालबालिकाहरूको शारीरिक र मानसिक बिकासका लागि आवश्यक सबैप्रकारका व्यवस्था गरी प्रतिभावान र सभ्य नागरिक बिकास बनाउन सहयोगका साथै बालमैत्री असल शासन गाउँपालिका घोषणा गर्न आवश्यक नीति तथा रणनीति तर्जुमा गरिनेछ ।
- बालबालिकाहरूलाई कोरोना सम्बन्धि जानकारी गराइ यसका संक्रमणबाट बच्ने उपाय वारे जानकारी मूलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।
- बाल अधिकार सम्बन्धी कानूनी साक्षरता तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- आवश्यकता अनुसार विद्यालय टाढा भएको ठाउँमा बालविकास केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
- बालविकास केन्द्रहरूमा रेडिमेड खाना न्यूनीकरण गर्न गराउन चुलोको सामग्री वितरण कार्यक्रमको लागि वजेट कक्षा कोठा साथै अन्य सामग्रीको व्यवस्था गरि कार्यान्वयन गर्ने ।
- मिक्लाजुड गाउँपालिकामा बाल लागि विभिन्न संस्थाहरू संग सहकार्य गरिनेछ ।
- बालमैत्री सुशासन स्थापना गर्न जनचेतनामूलक कृयाकलापहरू गर्ने ।
- पालिका स्तरीय बाल क्लव /संजालको गठन गरि उपयुक्त कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

ग. अपाङ्ग

- उपयुक्त हुने सीप बिकास एवं उच्चमशीलता तालिम प्रदान गरी अपाङ्गता भएका नागरिकहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै स्वरोजगार एवं आय आर्जनका अवसरहरू श्रृजना गर्न सहयोग र सहजीकरण गरिनेछ ।
- जन्म सिद्ध अपाङ्ग हुनबाट रोकन सरोकारवाला संस्थाहरू संग समन्वय गरि विभिन्न कार्यक्रमहरू गरि सहयोग गर्ने । प्रदेश सरकारसँगको साभेदारीमा संचालित अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- आधारभूत शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा लगायत ऐन कानूनद्वारा व्यवस्था गरिएका सबै प्रकारका सेवा सुविधाहरू प्रदान गर्दै अपाङ्गता भएका नागरिकहरूको जीवन यापनलाई सहजता बनाइनेछ ।
- राज्यले अगिंकार गरेका समावेशीताका सिद्धान्तहरूलाई स्थानीय सरकारमा पनि लागु गरिनेछ ।
- अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण व्यवस्था मिलाइ कार्यान्वय गर्ने ।
- स्थानीय स्तरमा अपाङ्गता भएका नागरिकहरूको समिति निर्माण गर्दै गाउँपालिकाको नीति, कार्यक्रम तर्जुमाका चरणहरूमा प्रतिनिधित्व गराई नीति कार्यक्रम तर्जुमामा प्रभावकारी सहभागिता गराइनेछ ।
- सवल अपाङ्गहरूका लागि सामाजिक विकास तथा स्वआय आर्जनका लागि तालिमको व्यवस्था गर्ने ।
- परिचय पत्र वितरणलाई सहज बनाउन वडा स्तरमा घुम्टि शिविर सञ्चालन गर्ने ।

- क्षमता अभिवृद्धिका लागि कानुनी साक्षरता तालिमको लागि बजेट विनियोजन गर्ने ।
- पालिका अपाङ्गता समन्वय समिति गठन गरि उपयुक्त कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

घ. ज्येष्ठ नागरिक

-
- ज्येष्ठ नागरिकका ज्ञान, सीप र अनुभवहरू नीति निर्माणमा उपयोग हुने र भावि पुस्ताहरूका लागि एक मार्गदर्शन हुनसक्ने भएकोले त्यस्ता ज्ञान अनुभवहरूलाई पुस्तान्तरण गर्ने वातावरण श्रृजना गरिनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिकलाई परिवारमा नै सम्मानपूर्ण रहन सक्ने परम्परा र वातावरणलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।
- ज्येष्ठ नागरिकहरूका लागि विश्राम चौतारी स्थापना गर्ने ।
- ज्येष्ठ नागरिक परिचय पत्र वितरण सम्बन्धि व्यवस्था मिलाउने ।
- ज्येष्ठ नागरिकको उचित हेरचाहर गर्न गराउन ज्येष्ठ नागरिक र नव पुस्ता विच छलफल कार्यक्रम निरन्तर अघि बढाउने ।
- ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई दिर्घ रोगको उपचारका लागि आर्थिक सहायता प्रदान गरिने छ ।

ङ. दलित समुदायको सशक्तीकरण गर्ने

- सीप विकास एवं उद्यमशीलता तालिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी दलित समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै रोजगार एवं आय आर्जनका अवसरहरू श्रृजना गर्न सहयोग गरिनेछ ।
- दलितहरूको परम्परागत सीप र दक्षताको भरपूर उपयोग गर्न आधुनिकीकरण र व्यावसायिकरण गरिनेछ ।
- दलित समुदायको आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक रूपमा सशक्तीकरणका लागि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन मा अर्थपूर्ण सहभागि गराइनेछ । कसैलाई बञ्चितिकरण वा बहिष्करणकरण गरिने छैन ।
- जातीय भेदभावको अन्त्यका लागि स्थानीय नागरिक समाजसंग सहकार्य गर्दै गाउँपालिकाकालाई छुवाछुतमुक्त घोषणा गरिनेछ ।
- अति विपन्न दलित समुदायको वस्तीमा उत्थानका लागि सवै प्रकारका पूर्वाधारहरूको निर्माण, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका क्षेत्रहरूमा निःशुल्क पहुँचको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- दलित र अल्पसंख्यक समुदायका व्यक्तिहरूको लागि सामुदायिक संगठनहरूको प्रवर्द्धन र नेतृत्व विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- विपन्न दलित समुदायका विद्यार्थीहरूलाई उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति र लोक सेवा आयोग तयारीका कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।
- पालिका स्तरीय दलित समन्वय समितिगठन गरि उपयुक्त कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- दलित समुदायको सचेतना अभिवृद्धिका लागि कानुनी साक्षरता लगायतका अन्य कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।

जनजाति समुदाय सशक्तीकरण गर्ने ।

- आदिवासी जनजातिको पहिचान सहित सम्मानपूर्वक बाँच्न पाउने अधिकार सुनिश्चित गर्न अवसर तथा लाभका लागि विशेष व्यवस्था गर्दै यसै समुदायसँग सरोकार राख्ने निर्णयहरूमा सहभागी गराउने तथा

आदिवासी जनजाति र स्थानीय समुदायको परम्परागत ज्ञान, सीप, संस्कृति, भाषा, सामाजिक परम्परा र अनुभवलाई संरक्षण र सम्वर्द्धन गरिनेछ ।

- पालिका स्तरीय आदिवासी जनजाति समन्वय समितिको गठन गरि उपयुक्त कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
 - राज्यले अगिंकार गरेका समावेशीताका सिद्धान्तहरूलाई स्थानीय सरकारमा पनि लागु गरिनेछ ।
- लिङ्ग, भाषा, धर्म, जात, क्षेत्र वा कुनै पनि विषयको आधारमा छुवाछुत तथा सामाजिक भेदभाव वा असमानताको अन्त्य गर्न सांस्कृतिक सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४. पूर्वाधार विकास

वस्तीहरू, बजार तथा उत्पादन क्षेत्र, पर्यटन लगायत सबै सार्वजनिक स्थल कार्यालयहरूमा बाह्रै महिना नियमित भरपर्दो, सुरक्षित, गुणस्तरीय र वातावरणमैत्री सडक विस्तार गरी सुविधायुक्त आवगमन तथा वस्तु सेवाहरूको वितरणमा सहजता कायम राख्दै अन्तरपालिका, जिल्ला, क्षेत्रीय तथा राष्ट्रिय स्तरका सडक यातायातसंग सञ्जाल स्थापित भएको हुनेछ ।

क सडक, यातायात पुल तथा भोलुङ्गे पुल

- सडक गुरुयोजना बनाई सडक निर्माण कार्यमा स्तरोन्नति तथा मर्मत सम्भारमा प्राथमिकता दिइनेछ र कोर नेटवर्कका मुख्य सडकहरूलाई बाह्रै महिना यातायात सञ्चालन योग्य अवस्थामा ल्याइनेछ ।
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयसंग वडा कार्यालयहरू, स्थानीय सार्वजनिक कार्यालयहरू बीच सडक सञ्जाल विकास गरी सेवाग्राहीहरूलाई सहजता प्रदान गरिनेछ ।
- जिल्ला सडक, प्रदेश स्तरीय क्षेत्रीय सडक एवं राष्ट्रिय सडक सञ्जालसंग जोडिने गरी सडक विस्तार गरी वाट्य क्षेत्रसंगको सम्बन्धलाई सुदृढ बनाइनेछ ।
- पर्यटन, उद्योग व्यवसायलाई सहयोग पुग्ने एवं कृषि, शिक्षा तथा स्वास्थ्य सेवामा पहुँच अभिवृद्धि हुनेगरी सडकको निर्माण एवं स्तरोन्नति गरिनेछ ।
- सडक किनारा तथा तलमाथि बायोइन्जिनियरिङ्ग प्राथमिकता दिई वातावरणमैत्री सडक निर्माण गरिनेछ ।
- सडक तथा पुलहरूको निर्माण पूर्व अनिवार्य रुपमा सर्भे, डिजाईन, ड्रोइङ, लागत इष्टिमेट, वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन/प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गरी सोको आधारमा निर्माण गरिने अभ्यासलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सर्वसुलभ, नियमित, भरपर्दो र सुरक्षित यातायात सेवाका लागि निजी क्षेत्र तथा सहकारी संस्थालाई प्रोत्साहित गर्दै सहकार्य गरिनेछ ।
- महिला, बालबालिका, बिरामी, असहाय, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गतामैत्री यातायात सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
- निर्माण सम्पन्न सडकहरूमा सडक रुटको व्यवस्था गर्दै यात्रु प्रतिकालयहरू र गन्तव्य स्थानहरूमा वसपार्क निर्माण गरिनेछ ।
- सडक तथा भौतिक संरचना संरक्षणप्रति स्थानीयहरूलाई सचेत गराउदै वस्ती वस्तीमा समितिहरू गठन गरी मर्मत सम्भारको जिम्मेवारी दिइने छ । यसलाई व्यवस्थित गर्न कार्यविधि बनाइने छ ।
- मिक्लाजुङ गाउँपालिकाको मेरुदण्डको रुपमा रहेको कृषि सडक स्तरोन्नतिलाई निरन्तरता दिइदै लागिनेछ ।
- पालिकाभित्र पर्ने विभिन्न खोलाखोल्साहरूमा आगामी वर्षमा १५ वटा कल्भर्ट निर्माण गरिने छ ।
- सडक निर्माण सम्बन्धमा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र निर्माण गरिने सडकको चौडाई सडकको स्तर अनुसारको मापदण्ड बमोजिम गराईने छ ।
- आगामी वर्ष सडक तथा यातायात पूर्वाधार निर्माण गर्दा मेसिनको प्रयोगलाई सकेसम्म घटाई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमका श्रमीकको प्रयोगलाई व्यापक बनाइने छ ।

- गाउँपालिका क्षेत्रको कुनै पनि भौतिक निर्माण तर्फ कार्य संचालन गर्नु पूर्व ५० लाख भन्दा माथिको ठुला योजनाहरुको हकमा पूर्व सम्भाव्यता अध्ययनलाई अनिवार्य गरिनुको साथै विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन(डिपिआर) तयारी पछि मात्र कार्यन्वयनमा लगिनेछ ।
- भौतिक निर्माण तर्फ बढि लागत सहभागीता जुट्ने योजनाहरुलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- २० लाख भन्दा माथिको कुनै पनि योजनाहरुको ठेक्का प्रणालीमा ई-विडिंग अनिवार्य गरिनेछ भने १० लाख भन्दा मुनिका योजनाहरुमा आवश्यकता अनुसार गरिनेछ ।
- मिक्लाजुड गाउँपालिकामा सडकको विकासका लागि अन्य साभेदार निकायहरुबाट बजेट माग गर्ने कार्यका लागि मुख्य सडक तथा अन्य भौतिक पुर्वाधारहरुको डिपिआर कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- आवश्यकता हेरी प्राथमिकताका आधारमा आवश्यक स्थानहरुमा भोलुङ्गे पुल र सडक पुलको निर्माण गर्न सम्बन्धित निकाय संग समन्वय गरिनेछ ।

ख. विद्युत

- विद्युत तथा सौर्य ऊर्जा लगायत वैकल्पिक ऊर्जाको विकास, विस्तार तथा प्रवर्द्धन गर्दै सबै घरपरिवार, वस्तीहरु, सार्वजनिक स्थल तथा सडक छेउमा वाहै महिना नियमित रुपमा विद्युत सेवा उपलब्ध गरिने छ ।
- विद्युत लाईन प्रसारण तथा वितरणमा प्रयोग भएका काठका पोलहरुलाई यसै आर्थिक बर्ष भित्र फलामे पोलहरुले विस्थापन गरिनेछ ।
- वडा तथा वस्तीहरु सबैमा केन्द्रीय विद्युत प्रसारण ग्रिडबाट विद्युत आपूर्तिको व्यवस्था गरी विद्युत सेवा सुविधालाई भरपर्दो र नियमित आपूर्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- अति विपन्न, सीमान्तकृत घरपरिवार तथा वस्तीहरुमा सौर्य ऊर्जाको व्यवस्था निःशुल्क गरी विद्युत सेवाबाट लाभान्वित गराइनेछ ।
- सडक छेउ, सार्वजनिक स्थल तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरुमा सौर्य ऊर्जा प्रयोग गरिनेछ ।
- घरघरमा सुधारिएको चुल्हो तथा वायोग्याँस प्रयोगलाई प्राथमिकता दिई दाउरा बालने अभ्यासलाई न्यूनीकरण गरिनेछ ।
- टुकी/कुपी मुक्त वडा घोषित प्रक्रिया अघि बढाइ आगामि १ वर्ष भित्रमा अध्यारो मुक्त गाउँपालिका घोषणा युक्त पालिका बनाउने ।
- प्रत्येक वडामा विद्युत विस्तार योजना सञ्चालन गर्ने साथै विद्युत नपुगेको वडा तथा टोलम रेरासँगको सहकार्यमा सोलार वितरण कार्यलाई थप व्यवस्थित बनाउदै निरन्तरता दिईने छ ।
- लघु विद्युत आयोजनाहरुलाई सहयोग तथा नियमन गर्न वैकल्पिक उर्जा संग समन्वय गरि विस्तार योजनालाई प्रभावकारी बनाइने छ ।
- यस गाउँपालिकामा उत्पादन भईरहेको वायु उर्जालाई थप विकास र विस्तारका उपयुक्त वातावरण निर्माण गरिने छ ।

ग. सिंचाई

- जलाधार क्षेत्रको संरक्षण तथा विस्तार गर्दै कृषि उत्पादन वृद्धिका लागि आधुनिक एवं वैकल्पिक प्रविधिहरु अवलम्बन गरी खेतीयोग्य भूमिमा वाहै महिना नियमित सिंचाई सेवा उपलब्ध गराईने छ ।
- स्वीस सरकार, संघिय सरकार, प्रदेश सरकार र मिक्लाजुड गाउँपालिकाको सहकार्यमा संचालित सिंचाई कार्यक्रम अन्तर्गत ठुलो प्रकृतिका कुलो निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- पानीका स्थायी श्रोत तथा मुहानहरुको पहिचान गरी सम्भाव्यताका आधारमा श्रोतहरुको सदुपयोग गर्दै खेतीयोग्य क्षेत्रहरुमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराइनेछ ।
- उपभोक्ताहरु मार्फत नजिकको ताल तलैया, सिमसार र जलाधार क्षेत्रहरुको संरक्षण, सुदृढीकरण गर्न सहयोग उपलब्ध गराउदै नजिकका क्षेत्रहरुमा नियमित सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराइनेछ । यसको व्यवस्थापनका लागि नीतिगत व्यवस्था गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- पानी पर्याप्त उपलब्ध भएका पालिकाहरूसँग सहकार्य र समन्वय गरी कृषियोग्य क्षेत्रहरूमा नियमित सिंचाइ सेवा उपलब्ध गराइनेछ।
- चालु अवस्थाका सिंचाइ प्रणालीको स्तरोन्नति गरी थप नयाँ क्षेत्र र आंशिक रूपमा सिंचाइ हुँदै आएका क्षेत्रमा नियमित रूपमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराइ कृषि उत्पादनमा सहजता ल्याइनेछ।
- स्थानीय प्रविधि एवं सामाग्रीहरूको प्रयोग गर्दै वर्षातको पानी सङ्कलन गर्न प्रोत्साहन गर्दै महिला, दलित र विपन्न वर्गको आय वृद्धिका लागि करेसावारीमा व्यावसायिक तरकारी खेती गर्न सहयोग उपलब्ध गराइने छ।
- पानी सुविधा उपलब्ध नभएका खेतीयोग्य बाँझो जमिनमा सिंचाइका वैकल्पिक प्रविधिहरूलाई (थोपा र छर्किने) प्रयोगमा ल्याउन प्रोत्साहन गर्दै थोरै पानीमा खेती गर्न सकिने बालीहरू लगाउन जोड दिइनेछ।
- आकाशे पानी सङ्कलनका लागि प्लाष्टिक पोखरी निर्माणमा र एक वडामा एक पोखरीका माध्यमबाट पानीको श्रोत संरक्षण समेत गरी सिंचाइ र पशुपंक्षीहरूलाई पानीको व्यवस्था गरिनेछ।
- उपभोक्ताहरूको लागत सहभागितामा सिंचाइ आयोजनाहरू सञ्चालन गर्दै आयोजना माथि स्थानीयहरूको अपनत्व श्रृजना गर्ने, नियमित रूपमा तिनीहरूको मर्मत सम्भार गर्ने वातावरण बिकास गरिनेछ।
- सिंचाइ योजना निर्माण गर्दा क्षेत्रगत, लैङ्गिक, जातिय समानुपातिक प्रतिनिधित्व सहितको उपभोक्ता समिति गठन गरी लक्षित वर्गलाई प्राथमिकता दिइनेछ र उक्त समितिको आवश्यकता अनुरूप क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ।
- सिंचाइ सम्बन्धी दीर्घकालीन नीति, कानून, मापदण्ड तर्जुमा गरी गुरुयोजना, त्यसको कार्यान्वयन र नियमन गरिनेछ।

घ. संचार

- सार्वजनिक स्थल, भवन, कार्यालय लगायत विद्यालयहरूमा सूचना तथा सञ्चारका आधुनिक प्रविधि साधनहरूलाई विस्तार गरी आम सर्वसाधारण नागरिकहरूको पहुँच अभिवृद्धि गरिने छ।
- सबै सञ्चार माध्यम तथा प्रसारणका भाषा लैङ्गिकमैत्री बनाउने नीति अबलम्बन गरिनेछ।
- सामुदायिक विद्यालयमा आधुनिक सञ्चार प्रविधिहरूको प्रयोगबाट पठनपाठनमा सहजता ल्याइनेछ।
- सरकारी कार्यालयहरूमा अनलाईन मार्फत सेवा प्रवाह तथा आइसिटि प्रयोग गर्दै प्रशासनिक कार्य तथा सेवा प्रवाहलाई चुस्त तथा प्रभावकारी बनाइनेछ।
- सामुदायिक विद्यालय, सरकारी कार्यालय एवं सार्वजनिक भवनहरूलाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाइनेछ।
- मुख्य सार्वजनिक क्षेत्रहरूमा फ्रि वाईफाई सञ्चालन गरी सूचना तथा सञ्चारमा सहजता ल्याइनेछ।
- स्थानीय स्तरमा अनलाईन सेवा तथा एफएम रेडियो सञ्चालन गर्न निजी क्षेत्र, समुदायसंग सहकार्य गर्दै नागरिकहरूलाई अद्यावधिक खबर तथा सूचनाहरूबाट लाभान्वित गराइनेछ।
- स्थानीय एफएम रेडियो तथा पत्रपत्रिकाको प्रकाशनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

ड. भवन तथा शहरी विकासतर्फ

- सबै वर्ग, समूह समुदायहरूको पहुँचयुक्त सुरक्षित, व्यवस्थित एवं सवैप्रकारका भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधारहरू सहितको आवास तथा वस्ती विकास गर्दै सुविधा सम्पन्न, प्रकोप प्रतिरोधात्मक, अपाङ्गता, वालवालिका, महिला तथा वातावरणमैत्री सार्वजनिक भवन, कार्यालय तथा संरचनाहरू निर्माण गरिने छ।
- भवन निर्माण आचार संहिता तथा न्यूनतम मापदण्ड लागू गरी प्रकोपबाट हुन सक्ने सम्भावित क्षतिहरूबाट मानव तथा धनजन सुरक्षित राखिनेछ।

- आवास, वस्ति विकास र सार्वजनिक निर्माणको विकास र विस्तार योजना तर्जुमा तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा विपन्न, दलित, जनजाति र महिलालाई प्राथमिकता दिइनेछ। यस आ.व. भित्र सबै विपन्न नागरिकको फुसको छानो भएको छरलाई जस्ताले प्रतिस्थापन गरिने छ।
- पालिका क्षेत्रभित्र निर्माण गरिने निजी भवनको समेत मापदण्ड निर्धारण गरी नक्सापास गरेरमात्र भवन निर्माण इजाजत दिइने छ।
- अत्याधिक छरिएका वस्तीहरूलाई एकीकृत वस्ती विकासको अवधारणा अनुसार एकीकृत गरी न्यूनतम पूर्वाधारको सेवा सुविधा उपलब्ध गराउदै सहज र सुविधायुक्त वस्ती विकास गरिनेछ।
- गाउँपालिकाको भू-उपयोग नीति तयार गरि लागु गरिनेछ।
- विद्यमान वस्ती तथा समुदायहरूमा सवैप्रकारका पूर्वाधारहरूको सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराई वसाइ सराइलाई न्यूनीकरण गर्नमा सहयोग पुऱ्याइनेछ।
- गाउँपालिकाको कुनै ठाउँलाई पहिचान गरी एउटै डिजाइनका घर र रंडको प्रयोग गरी सो को प्रतिक्रियाको आधारमा एकीकृत वस्ति निर्माण योजना ल्याउन प्रदेश तथा संघमा पहल गर्ने।
- कार्यालय प्रयोजन तथा भवन निमाणार्थ जग्गा खोजी गर्न कार्यपालिकाको निर्णय हुनु पर्ने।
- ज्येष्ठ नागरिक विश्रामलय तथा बाल मिलन गृह निर्माण गर्न प्रदेश, संघीय सरकार संग सहकार्य गरि कार्यन्वयन गरिने छ।
- गाउँपालिकाको उपयुक्त स्थानमा सभाहल निर्माण गरी सभा, सम्मेलन जस्ता कार्यक्रम सञ्चालनमा सहजता ल्याइनेछ। सभाहल निर्माण गर्दा बहुउद्देश्य अवधारणालाई अवलम्बन गरिनेछ।
- वडाको उपयुक्त स्थानमा खुल्ला क्षेत्र, खेलमैदान सहितका संरचनाहरू निर्माण गरी सुविधा सम्पन्न बनाईने छ।
- सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरू बालमैत्री, आपड्गतामैत्री, महिला तथा ज्येष्ठ नागरिकमैत्री बनाइनेछ।

वन, वातावरण तथा भू संरक्षण

- वन्यजन्तु लगायत जैविक विविधता, बहुमूल्य वन्य प्रजाति तथा जडीवुटीहरूको संरक्षण, विकास विस्तार एवं प्रवर्द्धन गर्दै उच्चमशीलताको विकास गरी वन सम्पदाहरूको उपयोगमा दिगोपना आएको हुने।
- वन तथा जैविक विविधता संरक्षण प्रवर्द्धनका लागि विस्तृत अध्ययन, अभिलेख अद्यावधि एवं गुरुयोजना बनाई कार्यन्वयन गरिनेछ।
- वनमा आधारित समितिहरू मार्फत मिचाहा प्रजातिको बोट विरुबालाई नियन्त्रण, नर्सरी विस्तार, वृक्षारोपण, रिचार्ज पोखरी निर्माण, अग्नीरेखा, भाडी सफाइ जस्ता क्रियाकलापहरूबाट जैविक सम्पदाको संरक्षण गरिनेछ।
- लौठसल्ला जस्ता व्यवसायिक मूल्य भएका जडीवुटी लगायतका आयमुलक रुखहरूको व्यापक वृक्षारोपण गरी जैविक विविधताको संरक्षण गर्दै दीगो उपयोगमा जोड दिइनेछ।
- चरिचरनका लागि निश्चित क्षेत्रहरू निर्धारण गरी छाडा चरिचरन, वन अतिक्रमण, आगलागी जस्ता क्रियाकलापहरूलाई पूर्ण बन्देज लगाई दण्ड जरिवानाको व्यवस्था गरिनेछ।
- वन पैदावरमा आधारित जडीवुटीहरूको व्यवसायिक खेती तथा उच्चमशीलता विकास गर्दै सहकारी संस्थाका सदस्यहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ।
- मिक्लाजुड गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक तथा कवुलियती वन, सरकारी वनहरूको संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि विभिन्न सक्रिय समिति गठन गरी समितिलाई प्रभावकारी बनाउने। पानीको मुहान सुकाउने रुखहरू

पत्ता लगाई त्यस्ता रुखहरुको क्लष्टर छुट्याई अन्य प्रजातीका रुखहरुको वृक्षारोपण गरी पानीका मुहान बढाउने कार्यक्रम संचालन गर्ने र अनावश्यक रुखहरुको विस्थापन र वृक्षारोपण कार्य संगसंगै अगाडी बढाइनेछ ।

- सडक किनारामा भूक्षयलाई रोक्दै आर्थिक लाभ समेत लिन छिटो हुर्किने विरुवाहरु रोपी त्यसको संरक्षण र उपयोग गर्न सम्बन्धित क्षेत्रका स्थानीय समुदायलाई परिचालन गरिने छ ।
- जागा बाँड्नो राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्न खाली जग्गा का सर्वेक्षण र माटो परीक्षण गरी जमिनको प्रकृति अनुसारको भूउपयोग नीति आलम्बन गरिने छ ।

वातावरण तथा स्वच्छता

- स्वच्छ वातावरण कायम राख्न समुदायसंगको सहकार्यमा फोहोरमैलालाई सुरक्षित ढङ्गबाट व्यवस्थित गर्दै वातावरण प्रदुषण तथा सरसफाइका विविध उपायहरु अवलम्बन गरिने छ ।
- वातावरण संरक्षण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी कानून मापदण्ड तथा दीर्घकालीन योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- जल, माटो, ध्वनि तथा वायु प्रदुषण नियन्त्रणका लागि स्थानीयहरुलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी सचेतना बिकास गरिनेछ ।
- वातावरण सरसफाइ समूह/समिति परिचालन गरी वातावरण संरक्षण तथा स्वच्छताका कायम राखिनेछ । यसका लागि आवश्यकता अनुसार समूहहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- सामुदायिक संस्थाहरूसंग सहकार्य गरी फोहोर न्यूनीकरण, प्रशोधन तथा प्रयोग जस्ता विधिहरु अवलम्बन गरी फोहोरमैलाको व्यवस्थापन तथा श्रोतमै न्यूनीकरण गरिनेछ । य वजार क्षेत्रहरुमा ढलहरु निर्माण र गाउँवस्तीका घर आँगनबाट निस्कने फोहोरपानीलाई नजिकको खेतवारीमा सुरक्षित निकास तथा करेसावारी प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- खुल्ला क्षेत्रमा हुने शौचलाई न्यूनीकरण र सुधारिएको चुलो निर्माणमा सहयोग उपलब्ध गराउदै वातावरण संरक्षण गरिनेछ ।
- घर घरमा खाना पकाउने तथा घरयासी प्रयोजनका लागि दाउरा वाल्ने अभ्यासलाई क्रमिक रुपमा न्यूनीकरण गर्दै वैकल्पिक तथा नविकरणीय उर्जामा जोड दिइनेछ ।
- निजी क्षेत्रसंगको सहकार्यमा फोहोरमैला सङ्कलन, प्रशोधन केन्द्र तथा ल्याण्डफिल्ड साइटलाई व्यवस्थित र सुरक्षित बनाइनेछ ।
- स्थानीय समुदायसंगको सहकार्यमा सडक, विद्यालय, सार्वजनिक क्षेत्र एवं खुल्ला क्षेत्रहरुमा फलफुल तथा वृक्षारोपण गर्दै पानी पोखरी, हरियाली पार्क क्षेत्रहरु निर्माण गरिनेछ ।
- ढल निकास सम्बन्धमा वडाबाट माग भई आएका योजनालाई सम्बन्धित क्षेत्रगत निकाय संग समन्वय गरी योजनाको निर्माण तथा मर्मत संभार गरिनेछ ।

५. विपद् व्यवस्थापनतर्फ

- प्राकृतिक विपदबाट हुन सक्ने जोखिम तथा क्षति न्यूनीकरण गर्न भौतिक संरचनाहरुलाई प्रतिरोधात्मक र आपतकालीन उद्धार सम्बन्धी व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउदै जलवायु परिवर्तन अनुकूलन बनाइने छ ।
- विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना र पूर्व सूचना प्रणालीको व्यवस्था गरी सम्भावित जीऊधनको क्षतिबाट जोगिन सर्वसाधारणहरुलाई पूर्व तयारी अवस्थामा राखिनेछ ।
- जोखिमयुक्त क्षेत्र पहिचान गरी जोखिम संवेदनशिल भू-नक्सा तयार पार्दै जनचेतना अभिवृद्धि गरिनेछ ।

- विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरी जनमानसमा विपद पूर्वतयारी, उद्धार, पुनर्स्थापन, युवा स्वयंसेवक तथा उद्धार टोली व्यवस्था गरी क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- भूकम्प तथा विपद प्रतिरोधात्मक भौतिक संरचनाहरू निर्माण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । यसका लागि मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विपद पश्चातको उद्धार र राहत सहितको प्रभावकारी प्रतिकार्य र दिगो बिकासमूलक पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माणका लागि तयारी हालतमा रहने गरी व्यवस्था गरिनेछ ।
- आपतकालीन व्यवस्थापनका लागि प्रत्येक वस्तीहरूमा एक निश्चित खुल्ला क्षेत्र व्यवस्था गरिने र सोको संरक्षण एवं अत्यावश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना गरी संघ, प्रदेश तथा अन्य सरोकारवालाहरूबाट प्राप्त रकम समेत उक्त कोषमा राखी एकद्वार प्रणाली मार्फत राहत र उद्धार लगायतका विपद व्यवस्थापन कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
- सबै सरोकारवालाहरू रहेको गाउँपालिका तहमा विपद व्यवस्थापन समिति गठन गरिनेछ र वडा स्तरसम्म समन्वयको व्यवस्था गरिनेछ तथा योजना तथा समूह निर्माण गर्दा जोखिममा पर्ने तथा लक्षित वर्गको प्रतिनिधित्व र सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।
- आपतकालीन सहयोग, राहत, पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण कार्यक्रम लागू गर्दा अशक्त, असहाय, भूमिहीन, महिला, बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिका फरक आवश्यकतालाई विशेष ध्यान दिई सम्बोधन गरिनेछ ।
- भवन निर्माण आचार संहितालाई कडाइका साथ लागू गर्दै भौतिक पूर्वाधारहरूको निर्माण गर्दा वातावरणमैत्री बनाइनेछ ।
- आपतकालीन उद्धारका लागि दमकल, एम्बुलेन्स, दक्ष जनशक्तिको व्यवस्था गरिने र उद्धार सामग्रीहरूको व्यवस्थाका लागि स्थानीय रेडक्रस संस्थासंग सहकार्य गरिनेछ ।
- नजिकको अस्पताल तथा स्थानीय स्वास्थ्य चौकीहरूमा औषधी एवं उपकरणहरूको व्यवस्था गरी प्रारम्भिक तहको औषधोपचारलाई सहज बनाइनेछ ।
- विकास पूर्वाधारबाट हुनसक्ने जोखिमको न्यूनीकरण गर्न सबै उपाय अवलम्बन गरिने छ ।
- वनविनास, भूक्षय, बाढीपहिरो मात्र विपद नभएर कोरोना भाइरस कोविट १९ जस्ता महामारी पनि विपद भएकाले विपद सम्बन्धि खोजउद्धार तथा ओसारपोसार, राहत वितरण, द्रुत सूचनाप्रणाली र पुनर्स्थापनाका लागि विविध कार्यक्रम गरिने छ ।
- संकटासन्मुख समुदाय/वडा पहिचान गरि विपद पात्रो बनाइ जस अनुसार पूर्वतयारी गरिने छ ।
- बाढी पहिरो जोखिम क्षेत्रहरूको पहिचान गरि विपदको पूर्व सूचना दिने पूर्व सूचना प्रणाली राखिनेछ ।
- विपद पूर्वतयारी सामग्रीको व्यवस्था गरि प्रति कार्य जनशक्ति उत्पादनको लागी बजेट व्यवस्थित गर्ने ।
- टोल टोलमा उद्धार सामग्री अनुदान कार्यक्रम मार्फत उपलब्ध गराईने छ ।
- विपदको समयमा सहयोग गर्नको लागि विपद व्यवस्थापन कोष खडा गरिनेछ ।

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासनमा

अ. सामान्य सेवा तथा सुरक्षा व्यवस्थापन तर्फ

- स्थानीय ऐन, नियम तथा मापदण्डहरूको निर्माण तथा कार्यान्वयनमा स्थानीय सबै सरोकारवालाहरूको सहभागिता र सामाजिक जवाफदेहिताका औजारहरूको अभ्यासबाट सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुशासन अभिवृद्धि गरिने छ ।

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले व्यवस्था गरेको समिति, एवं कार्य प्रकृतिका आधारमा बन्ने समितिलाई पूर्णता दिदै कार्यक्षेत्रको स्पष्टताका साथ कार्यसम्पादनमा प्रभावकारी ल्याइनेछ ।
- संविधान एवं स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनमा गरिएको प्रावधान अनुसारको कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक सबै प्रकारका ऐन, नियम, कार्यविधि एवं मापदण्डहरु बनाई राजपत्रबाट सार्वजनिकीकरण गर्दै कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- गाउँपालिकाको नीति कार्यक्रम, निर्णय, तथा प्रगति समीक्षाहरुका वारेमा सर्वसाधारण सबैलाई वेवसाइट एवं अन्य प्रकाशनहरु मार्फत जानकारी गराइनेछ ।
- जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता अभिवृद्धिका लागि क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्र लगायत सामाजिक जवाफदेहिताका औजारहरु अवलम्बन गरिनेछ ।
- सम्भव भएजति गाउँपालिकाको काम कारवाही एवं सेवा प्रवाहलाई अनलाइन तथा आइसिटि मार्फत गर्ने गरिने व्यवस्था मिलाई सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐनले व्यवस्था गरेको प्रावधानलाई व्यवहारमा ल्याउदै सूचना अधिकृत एवं गुनासो सुनुवाई संयन्त्रको बिकास गरिनेछ ।
- लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण रणनीति तर्जुमा गर्नुका साथसाथै सबै योजना तर्जुमा कार्यमा मूलप्रवाहीकरण गरिनेछ ।
- नागरिकलाई प्रवाह हुने सेवा सुविधाको सहज पहुँचका लागि वडा स्तरका कार्यलाई व्यवस्थित गरिनुका साथै जिम्मेवारीमा स्पष्टता र संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- प्राकृतिक श्रोत साधनमा गाँउ क्षेत्र भित्रका सबै वडावासीहरुको समान उपभोग गर्न पाउने व्यवस्थालाई सुनिश्चित गरिनेछ ।
- उपभोक्ता हितका लागि संस्थागत रुपमा सहजिकरण गरि सहज बनाउने ।
- जिल्लास्तरीय तथा स्थानीय उद्योग वाणिज्य संघ र गाउँपालिकाको समन्वयमा गाउँपालिका क्षेत्रको विभिन्न स्थानहरुमा कर शिविर संचालन गर्ने
- गाँउकार्यपालिकाको कार्यालय र गाँउपालिका भित्रका सबै वडा कार्यालयहरुमा अनिवार्य रुपमा नागरिक बडापत्र राखिनेछ ।

आ. सुशासन प्रवर्द्धन तथा संस्थागत विकास तर्फ

- गुणस्तरीय सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन पालिका लगायत स्थानीय सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्थाहरुको मानव संसाधनको क्षमता तथा कार्यक्षमतामा अभिवृद्धि एवं संगठनात्मक संरचनामा समावेशीकरण नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- मानव संसाधन बिकास सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानुन, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा नियमन गरिनेछ
- बिषयगत समिति एवं न्यायिक समितिको क्षमता बिकास गरी कार्यसम्पादन स्तरमा अभिवृद्धि ल्याइनेछ ।
- पालिकामा लैङ्गिकमैत्री एवं समावेशीताका आधारमा कर्मचारी दरबन्दी निर्धारण गरिनेछ ।
- कार्यवोभ विश्लेषणको आधारमा जनशक्ति व्यवस्थापन गरी कार्यसम्पादनस्तरलाई चुस्त दुरुस्त बनाइनेछ र कार्य सम्पादन करार प्रणाली लागू गरी कार्य उपलब्धिका आधारमा कर्मचारीको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन गरिने प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।

अध्यक्ष

- सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, न्यून समय लागत छिटो सेवा उपलब्ध बनाउन सम्भव भएका सेवा सुविधाहरु अनलाइन, वडा कार्यालय एवं सेवा केन्द्रबाट उपलब्ध गराउदै वडा कार्यलयहरुलाई भौतिक श्रोत साधन सुविधायुक्त बनाइनेछ ।
- सेवा प्रवाहसंग सम्बन्धित विषयगत शाखाहरुको आवश्यकतानुसार वडा स्तरसम्म पुनः संरचना गरिने छ ।
- तालिम, तथा अभिमुखीकरणबाट गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी निर्णय प्रक्रिया र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारी ल्याइनेछ ।
- गाउँकार्यपालिका तथा सभाका सवै समितिलाई कृयाशील बनाई उत्तरदायित्व र जिम्मेवार संस्थाका रुपमा विकास गर्दै स्थानीय लोकतन्त्रलाई सुदृढ गरिने छ ।
- गाउँपालिकाका अन्तर्गत विद्यालय, विषयगत कार्यालय एवं सरकारी कार्यालयहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरूसंग कार्यसम्पादन सम्भौता गरिने छ र नियमित मूल्याङ्कनका मापदण्ड निर्धारण गरी मापदण्डका आधारमा उत्कृष्टलाई पुरस्कृत गर्ने अभ्यासको थालनी गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गत सहकारी, गैसस, नागरिक समाज, सामुदायिक संस्था, निजी क्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई तालिम, अभिमुखीकरण मार्फत क्षमता अभिवृद्धि गरी दक्ष, सवल, सक्षम जनशक्ति विकास गरिनेछ । य जनप्रतिनिधिहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र महिला तथा दलित वडा सदस्यको क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा स्थानीय गैरसरकारी संस्था तथा अर्न्तर्ष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुलाई आमन्त्रण गरी साभेदारीको लागि अपिल गरिनेछ ।
- **NGO/INGO** बाट संगालन गर्ने कार्यक्रमलाई गाउँसभामा अनिवार्य रुपमा पेश गरी गाउँपालिका को वार्षिक कार्यक्रमको रुपमा मूलप्रवाहीकरण गरिनेछ ।
- विकासका वार्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा समुदाय परिचालनका लागि साविकका वडालाई समेटेर टोल सुधार समिति गठन गरि सक्रिय बनाइनेछ ।
- पालिका भित्र रिक्त रहेका प्रवविधिक कर्मचारीको पदपूर्तिका लागि करार प्रणालीको अवलम्बन गरिनेछ, सो कार्यलाई व्यवस्थित गर्न एक कार्यविधि निर्माण गरिने छ ।
- आगामी आ. व को विकास बजेट बाडफाँड गर्दा आन्तरिक श्रोत आर्जन तथा खर्च गर्ने सामर्थ्यलाई आधार मानिनेछ ।
- सवै वडाको घरधुरी दर्ता गरि घरधुरी पहिचानको लागि निश्चित कोड प्रदान गरिनेछ ।
- एकिकृत तथ्यांक व्यवस्थापन प्रणाली सुरुवात गरि पारिवारिक विवरण (Family Folder) स्थापना गरि सफ्टवेर मार्फत वडाहरुबाटै तथ्यांक अद्यावधिक हुने व्यवस्था शुर गरिने छ ।
- उपभोक्ता समितिहरुलाई प्रभावकारी परिचालन गर्न उपभोक्ता समिति परिचालन कार्यविधि तय गरी सो अनुरूप गरिने छ ।
- यस मिक्लाजुडगाउँपालिकाको विभिन्न क्षेत्रहरुमा रहेको खाली ऐलानी र पर्ती जग्गाको खोजी गरी गाउँपालिकाको मातहतमा राखिनेछ ।
- मिक्लाजुड गाउँपालिका अन्तर्गत संचालन हुने योजनाको उपभोक्ता समिति गठन गर्दा समितिमा संख्यात्मक भन्दा समानुपातिक र समावेशीको सिद्धान्तका आधारमा चयन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । यदपी एकै व्यक्ती धेरै उपभोक्ता समिति नबस्ने वातावरण तयार गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको समयानुकुल क्षमता विकास विस्तार गर्न तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको कामलाई मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन गाउँपालिका अन्तर्गतका कर्मचारीहरुको मनोबललाई उच्च राख्न स्थानीय स्रोत साधन तथा कर संकलनको अवस्थालाई दृष्टिगत गरि कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली, दण्ड पुरस्कारको व्यवस्था जस्ता पक्षहरुलाई आत्मसाथ गरिनेछ ।

- यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका निर्माण मजदुरहरूलाई आवश्यक तालिमको व्यवस्था गर्ने र प्राप्त तालिमको परिचय पत्रको व्यवस्था गरिनेछ ।
- मिक्लाजुडमा संचालित गैर सरकारी संस्थाहरूले अनिवार्य रूपमा गाउँपालिकामा सूचिकृत हुनुपर्नेछ । गाउँपालिकामा कार्यक्रम तथा बजेट पेश गरी चौमासिक खर्च सार्वजनिक गर्ने व्यवस्थाको सुरुवात गरिनेछ ।
- योजनाहरूको गुणस्तरको अनुगमन गर्न जन प्रतिनिधिहरूको अनुगमन समिति गठन गर्ने र योजनाहरूको अन्तिम निकास जाँच पास फरफारक गर्दा अनुगमन समितिको सिफारिस अनिवार्य गरिनेछ ।
- सुरक्षा, सामाजिक न्याय, सद्भाव, संस्कृति र एकता जस्ता कृयाकलाप गरिने छ ।
- नागरिक सहयोग केन्द्र स्थापना गर्ने ।
- सूचनाका पहुँच नपुगेका नागरिकहरूका हकमा पालिकाको वेबसाइट, सामाजिक सञ्जाल र कुन रेडियो एफएम को माध्यमबाट सूचना पुग्छ सो को लागि व्यवस्थापन गरिने छ ।

इ. राजस्व संकलन र परिचालन तर्फ

- आगामी आव २०७८/८९ बाट एकीकृत सम्पत्ती कर प्रणाली लागु गरिने छ ।
- गाउँ पालिकाकाले राजस्व सुधा योजना र मध्यकालिकन खर्च संरचना सहितको एकीकृत गाउँविकास रणनीतिक योजना तयार गरेको आवधिक योजना कार्यन्वयन गरिने छ ।
- गाउँपालिकामा करको दर निर्धारण गर्दा प्रगतिशिल कर प्रणाली लागु गरिने छ ।
- मुख्य राजस्वका श्रोतहरू सम्पत्ति कर, घरनक्सा पास तथा अभिलेख दस्तुर, व्यवसाय कर, वहाल विटौरी शूल्क, सम्पत्ति मूल्यांकन कर, सिफारिक तथा प्रमाणित दस्तुरको तथा असुली प्रक्रिया निर्धारण गरि सफ्टवेर प्रणालीबाट अभिलेखीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- आम जनतालाई कर तथा राजश्वको महत्वका बारेमा जनचेतना विस्तार परियोजना अन्तर्गत नियमित गराइने छ ।

ई. कानून तथा न्याय सम्पादन

- पालिकामा दर्ता हुन आएका सवै विवादहरूलाई छिटो र छरितो छिनोफानो हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । यसका लागि सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्रलाई अधिकतम परिचालन गरिनेछ ।
- यस नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयनका लागि आवश्यकता अनुसार ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधिहरू तत्काल तर्जुमा गरि लागू गरिने छ ।

उ. सूचना प्रविधितर्फ

- ई-गभर्नेन्सको अवधारणालाई संस्थागत रूपमा अगाडी बढाउनको लागि हरेक सरकारी कार्यालयहरूमा ईन्टरनेट सेवाको विस्तार गरिनेछ । सो को लागि लाग्ने लगानीमा सहयोग सहकार्य तथा व्यवस्थापनमा गाउँपालिकाले प्रत्यक्ष सहभागी हुनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका सवै विद्यालय र अन्य कार्यालयहरूमा विद्युतिय हाजिरीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका मुख्य मुख्य बजार, सार्वजनिक स्थल र कार्यालयहरूमा सि.सि. क्यामेरा राखिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका मुख्य मुख्य कार्यालयहरूमा विद्युतीय सूचना पाटी राख्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- दर्ता, चलानी, योजना, जिन्सी लागयतका विद्युतिय सुशासन गर्ने सफ्टवेयरहरू व्यवस्था मिलाइने छ ।